

עפ"ג 28931/05/14 - מדינת ישראל נגד עימאד בלאן מלאן יליד 1963

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 28931-05-14 מדינת ישראל נ' בלאן

בפני הרכב כב' השופטים:

עודד גרשון [אב"ד]

ד"ר מנחם רניאל

חננאל שרעבי

המערערת:

מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)
ע"י ב"כ עוה"ד גב' ענת נשר

נגד

עימאד בלאן מלאן יליד 1963 ע"י ב"כ עוה"ד גב' תמי
אולמן

המשיב:

פסק דין

השופט ד"ר מנחם רניאל:

1. זהו ערעור על קולת העונש בגזר דינו של בית משפט השלום בחיפה (השופטת אורית קנטור) מיום 10.4.14, לפיו נגזרו על המשיב 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות, ו-12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור עבירת רכוש מסוג פשע במשך 3 שנים.

2. המשיב הורשע לפי הודאתו בכתב אישום שייחס לו עבירת התפרצות לבית מגורים, שהיא עבירה לפי סעיף 406 (ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, שעונשה 7 שנות מאסר. נסיבות העבירה בה הודה המשיב והורשע, הן שביום 22.12.13, בסמוך לשעה 18.30, יצאה המתלוננת מדירתה בבית האבות בני ברית בחיפה לכיוון חדר האוכל. בסמוך ל-18.38, התפרץ המשיב לדירה, באופן שטיפס למרפסת, נכנס פנימה דרך דלת הכניסה מהמרפסת, חיטט בארונות, הוציא את הבגדים לריצפה, וזאת בכוונה לגנוב דברי ערך מהדירה.

3. המשיב הוא בן 51 (יליד 1963), נשוי ללא ילדים. לפי גיליון הרשעות קודמות שהוצג, הורשע בעבירות שונות

שביצע עד שנת 1993, דהיינו לפני 21 שנים. ב"כ המשיב טענה, לראשונה בפנינו, שלא ניתן היה להציג את הרשעותיו מכיוון שהן התיישנו ולאחר מכן נמחקו. טענה זו, דינה להידחות, משום שהמשיב הורשע לאחרונה באוקטובר 1997. מאז אמנם חלפו 7 שנות ההתיישנות, כאמור בסעיף 14 (א) (1) לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א - 1981, אך לא חלפו 10 שנים מאז ההתיישנות, כאמור בסעיף 16 (א) לאותו חוק, אלא יחלפו רק באוקטובר 2014. על כן, ניתן להציג את גליון ההרשעות הקודמות.

4. כבר עתה אומר, שאיני רואה בהרשעות הקודמות של המשיב, בגין עבירות עד לפני 21 שנים, שיקול בעל משמעות בקביעת עונשו של המשיב, במיוחד לאור העובדה שלאחר העבירה האחרונה, בשנת 1995, עבר גמילה מסמים, שהיו בסיס לעיקר העבירות שעבר. מאז 1995 ניהל המשיב אורח חיים נורמטיבי. הוא עבד בבית האבות שבו ביצע את העבירה משך כעשר שנים, ולאחר מכן, עד מעצרו, עבד משך כשנתיים וחצי בבית החולים האיטלקי.

5. על פי תסקיר שירות המבחן, המשיב לא הביע מוטיבציה להשתלב בתהליך טיפולי, אך שירות המבחן התרשם שהמשיב תיפקד באורח נורמטיבי ויציב תוך הימנעות מפלילים משך שנים רבות, הפיק לקח משמעותי מהסתבכותו הנוכחית, ומיצוי הדין עימו עלול להוביל לרגרסיה משמעותית בתפקודו. לכן המליץ שירות המבחן על הטלת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה, מבלי לבוא בהמלצה טיפולית. קצינת המבחן לא התרשמה שיש למשיב יכולות וכוחות מספקים להיתרם מתבליך טיפולי בשלב זה.

6. המשיב התקשה להסביר את מניעו לביצוע העבירה ואמר שמדובר באירוע חריג שאינו מאפיין את התנהלות חייו, והוא חש צער, בושה וחרטה על מעשיו והתנהלותו.

7. לטענת המערערת, העבירה שביצע המשיב חמורה ומחייבת גישה עונשית מחמירה, במיוחד כאשר היא מכוונת כלפי קשישים. על כן, יש להטיל מאסר בפועל על מי שמבצע עבירה זו. המשיב כבר הסתבך בפלילים, ואף נשא עונש מאסר בפועל. הדבר לא הרתיע אותו. שיקול נוסף לחומרה, שלא נלקח בחשבון בצורה מספקת לטענת המערערת, הוא העובדה שהמשיב עבד בבית האבות שאליו פרץ כעשר שנים, והכיר את המקום ואת סדריו לפני ולפנים. נסיבות אלה מחייבות אי היענות להמלצת שירות המבחן, והטלת מאסר מאחורי סורג ובריח. יש להעדיף את האינטרס הציבורי על האינטרס הצר של המשיב ולא להטיל עליו עונש חינוכי בדמות עבודות שירות. ב"כ המערערת הפנתה לפסיקה התומכת בעמדתה.

8. לטענת המשיב, הגם שאין להקל ראש בחומרת העבירה, מדובר בעבירת התפרצות ברף הנמוך שלה, ללא עבירת גניבה המצורפת לה. בית המשפט שקל את כל השיקולים נכונה, ואם יוחזר המשיב מאחורי סורג ובריח, עלולים להחזירו למקום האפל ממנו נחלץ כאשר נגמל מסמים. ב"כ המשיב הוסיפה והפנתה לזוגיותו של המשיב, לחוליה של אימו, שנפטרה בינתיים, ולמצוקתו עקב העדר ילדים. היא הסכימה, שפריצה לבית אבות היא נסיבה לחומרה, וכי אכן נגרם למתלוננת נזק מעצם הפריצה ופיזור בגדיה. המתלוננת היא שסבלה טראומה, ואין זה משנה שהמשיב לא גנב דבר בסופו של דבר. היא גם אישרה, בניגוד לקביעת בית המשפט קמא שהמשיב לא ריצה עונש מאסר בפועל מעולם, שהמשיב אכן ריצה עונש מאסר בפועל. ב"כ המשיב הפנתה לפסיקה התומכת בעמדתה, לפיה עונש של עבודות שירות אינו עונש חריג לעבירה זו.

9. לאחר עיון בטענות הצדדים, הגעתי למסקנה שדין הערעור להתקבל, וכי העונש שגזר בית המשפט קמא נמוך מדי באופן המחייב התערבות בית המשפט לערעורים. בית המשפט קמא קבע שמתחם העונש ההולם לעבירה זו הוא בין מאסר של 6 חודשים למאסר של 12 חודשים, בהתחשב בכך ש"מדובר בעבירת התפרצות שלא תוך שימוש בכוח, אין אינדיקציה שנגרם נזק, הנאשם לא גנב מהדירה דבר, אין מדובר בהתפרצות שבוצעה באופן מתוחכם, אך סביר להניח שקדם לה תכנון שכן הנאשם היה מודע לכך שהמתלוננת יוצאת לחדר האוכל בשעה 18.30 והתפרץ לדירה לאחר מכן". ב"כ המשיב ביקשה לאמץ מתחם עונש זה כמתחם הולם.

10. בקביעת מתחם העונש ההולם במקרה זה שגה בית המשפט קמא. הוא לא הביא בחשבון את העובדה שמדובר בהתפרצות לדירתה של קשישה בבית אבות. "מצווים בתי המשפט להכביד את ידיהם כנגד אלו הרומסים ברגל גסה את ביטחונם האישי של הקשישים" (רע"פ 5066/09 אוחיון נ' מדינת ישראל). המשיב ידע היטב שמדובר בדירה של קשישה ולא בדירה רגילה. יתר על כן, מדובר בדירה בבית אבות, שאליו באים קשישים, בין היתר, לאור חששם להשאר לבד בדירה בה גרו רוב חייהם, על מנת ליהנות מתחושת הבטחון של מוסד לקשישים. תחושת בטחון זו הפר המשיב, עובד לשעבר באותו בית אבות, ביודעין.

11. בהקשר זה טעה בית המשפט קמא, כאשר קבע שאין אינדיקציה שנגרם נזק. כנראה הכוונה היתה שאין אינדיקציה שנגרם למשיב רווח, ושהוא גנב דבר מה. אין ספק שנגרם נזק וטראומה לקשישה המתלוננת, שמצאה את חפציה האישיים, מפוזרים ומחוללים על ידי המשיב. בדין הסכימה ב"כ המשיב שאכן נגרם נזק זה.

12. בית המשפט קמא התייחס לכך שהמשיב היה עובד לשעבר בבית האבות, וידע את סדריו, ואת המועד שבו דירת המתלוננת תהיה ריקה עקב יציאתה לארוחת ערב, ותיכנן זאת מראש. זהו שיקול לחומרה בביצוע העבירה. יש להוסיף את העובדה, שלמרות שהמשיב היה אותה שעה יציב כביכול, ועובד בעבודה מסודרת בבית החולים האיטלקי, הנורמטיביות לכאורה של חייו לא מנעה ממנו להתפרץ לדירתה של הקשישה ולהפוך בחפציה כדי לגנוב מהם.

13. שגיאה נוספת שנפלה בגזר דינו של בית המשפט קמא היא סברתו שהמשיב מעולם לא ריצה מאסר מאחורי סורג ובריה. שונה דינו של מי שמעולם לא ריצה מאסר בפועל, ממי שריצה מאסר בפועל, והדבר לא הרתיע אותו מביצוע עבירה נוספת. כפי שאמרתי קודם לכן, איני פוקד על המשיב את עוון העבירות שביצע לפני 21 שנים, אבל אין מדובר במי שאינו מכיר את בית הסוהר מבפנים.

14. על פי רע"פ 547/08 טוקראס נ' מדינת ישראל נגזרו בגין התפרצות אחת על נאשם ללא עבר פלילי 12 חודשי מאסר בפועל. בת"פ 39195-09-13 מדינת ישראל נ' פרופר הגיע בית משפט השלום באילת למסקנה שבגין עבירות של התפרצות וגניבה מאכסניה, מתחם העונש ההולם הוא בין 4 ל-18 חודשי מאסר. זאת, כאשר אין מדובר בהתפרצות לדירת קשישה המצויה בבית אבות. על פי השיקולים שנמנו לעיל, ועל פי הפסיקה שהוצגה, מתחם העונש ההולם לעבירה שביצע המשיב בנסיבותיה הוא בין 9 ל-24 חודשי מאסר.

15. אני מסכים עם בית המשפט קמא שאין לחרוג ממתחם הענישה, עקב שיקומו של המשיב. אני דוחה את טענת

ב"כ המשיב, שהטלת מאסר בפועל על המשיב תחזיר אותו 21 שנים לאחור, אל מקום הסמים האפל. המשיב הוא שהחזיר עצמו לאחור בבצעו עבירה זו. בבצעו את העבירה, הפקיע עצמו מהנורמטיביות שבה ניהל את חייו וחזר לדרך העבריינות. קראתי בשימת לב את דברי שירות המבחן, ואיני מקבל את המלצתו. דווקא מענה הולם לעבירה שביצע המשיב עשוי להרתיע אותו ולהציב בפניו גבולות. אם הוא רוצה להמשיך את חייו כאדם נורמטיבי עליו לשלם את מחיר העבירה שביצע, בצורה המתאימה לחומרתה.

16. בנסיבותיו האישיות של המשיב, שצויינו לעיל, ומכיוון שבית המשפט לערעורים אינו ממצה את הדין עם נאשם שהתקבל ערעור על קולת עונשו, עונשו של המשיב צריך להגזר ל- 9 חודשי מאסר בפועל. עונש זה חורג מהעונש שגזר בית המשפט קמא במידה המצדיקה את התערבות בית המשפט לערעורים.

17. על כן, אני מציע לחברי לקבל את הערעור, לבטל את עונש המאסר בפועל בעבודות שירות שהוטל על המשיב, ולגזור עליו 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בנוסף לעונש המאסר על תנאי שנגזר עליו על ידי בית המשפט קמא.

דר' מנחם רניאל,
שופט

השופט עודד גרשון [אב"ד]:

אני מסכים.

עודד גרשון, שופט
[אב"ד]

השופט חננאל שרעבי:

אני מסכים.

אשר על כן הוחלט, פה אחד, כאמור בחוות דעתו של כב' השופט ד"ר רניאל, היינו, לקבל את הערעור, לבטל את עונש המאסר בפועל בעבודות שירות שהוטל על המשיב, ולגזור עליו 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בנוסף לעונש המאסר על תנאי שנגזר עליו על ידי בית המשפט קמא.

ניתן היום, י"ז תמוז תשע"ד, 15 יולי 2014, בהעדר הצדדים.

חננאל שרעבי, שופט

**דר' מנחם רניאל,
שופט**

**עודד גרשון, שופט
[אב"ד]**